

CFAI/2023/AVIS-07
CTAI/2023/AVIS-08

FRV/2023/ADVIES-07
TCV/2023/ADVIES-08

16/05/2023
17/05/2023

**Avis consolidé du Conseil Fédéral de
l'Art Infirmier et de la Commission
Technique de l'Art Infirmier concernant
l'échelle de fonctions : conditions pour le
maintien de l'exercice de l'art infirmier,
critères d'obtention de l'agrément du
titre professionnel et les formations
passerelles**

**Gezamenlijk advies van de Federale
Raad voor Verpleegkunde en van de
Technische Commissie voor
Verpleegkunde betreffende de
zorgladder: voorwaarden voor behoud
van de uitoefening van de
verpleegkunde, criteria voor het
verkrijgen van de erkenning van de
beroepstitel en de brugopleidingen**

Direction générale Soins de Santé

Professions de santé et pratique professionnelle
Cellule organes d'avis et réglementation
Avenue Galilée 5/2 - 1210 Bruxelles

www.health.belgium.be

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Gezondheidsberoepen en
Beroepsuitoefening
Cel adviesorganen en regelgeving
Galileelaan 5 , bus 2 - 1210 Brussel

www.health.belgium.be

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

Origine

Un avant-projet de loi modifiant la loi relative à l'exercice des professions des soins de santé (LEPSS) est en cours d'élaboration. Cette modification a pour objectif d'inclure dans la loi l'aide-infirmier et l'infirmier chercheur clinicien.

Ce projet de modifications de la loi découle des travaux de la taskforce Soins et Santé, mise en place conformément à l'accord de gouvernement fédéral, qui prévoit de conserver les infirmiers de niveau 5, mais avec un profil propre à part entière qui diffère de celui d'infirmier responsable de soins généraux.

Cette modification de la loi s'inscrit dans le cadre de la création d'un modèle de fonction « future-proof » dans les soins infirmiers, connu sous le nom d'échelle de soins ou d'apprentissage dans les soins infirmiers :

- Niv. 4 : aide-soignant,
- Niv. 5 : aide-infirmier - à créer par cette loi,
- Niv. 6a : infirmier responsable de soins généraux,
- Niv. 6b : infirmier spécialisé,
- Niv. 7 : infirmier de pratique avancée,
- Niv. 8 : infirmier chercheur clinicien - à créer par cette loi.

Objectifs :

- Faire en sorte que les tâches de soins soient confiées aux dispensateurs de soins qui peuvent les accomplir de la manière la plus efficace possible et en assurant la meilleure qualité possible,
- Accroître l'attrait du secteur, en veillant à ce que les personnes d'autres secteurs puissent plus facilement s'orienter vers une profession infirmière,

Oorsprong

Momenteel is er een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen (WUG) in de maak. Deze wijziging heeft tot doel de basisverpleegkundige en de klinisch verpleegkundig onderzoeker in de wet op te nemen.

Dit ontwerp van wetswijzigingen vloeit voort uit de werkzaamheden van de taskforce Zorg en Gezondheid, opgericht naar aanleiding van het federaal regeerakkoord, welke voorziet in het behoud van verpleegkundigen HBO5, maar met een volwaardig eigen profiel dat verschilt van dat van de verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger.

Deze wetswijziging past in de creatie van een 'future-proof' functiemodel in de verpleegkundige zorg, bekend als de zorg- of leerladder in de verpleegkunde:

- niv 4: zorgkundige;
- niv 5: basisverpleegkundige - te creëren via deze wet;
- niv 6a: verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger;
- niv 6b: gespecialiseerde verpleegkundige;
- niv 7: verpleegkundig specialist;
- niv 8: klinisch verpleegkundig onderzoeker – te creëren via deze wet.

Doelstellingen:

- ervoor zorgen dat zorgtaken worden toegewezen aan zorgverleners die ze op de meest doelmatige en kwaliteitsvolle manier kunnen uitoefenen;
- vergroten van de aantrekkelijkheid van de sector, door ervoor te zorgen dat zij-instromers vlotter de stap kunnen zetten naar een beroep in de verpleegkunde;

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

- Apporter une réponse aux préoccupations de la Commission européenne concernant le contenu de certaines formations d'infirmier en Belgique qui, selon elle, ne remplit pas les critères fixés au niveau européen pour la profession d'infirmier portant le nom d'« infirmier responsable de soins généraux ».

Contenu de la demande d'avis

La modification de la loi décrite ci-dessus est la première étape du processus. Il s'agit ensuite de la mettre en œuvre.

Ce qui implique : la définition des compétences, des actes et des conditions d'exécution pour les différents niveaux de fonction infirmière, à la suite de l'introduction des niveaux 5 et 8 dans la LEPSS.

À cette fin, le cabinet a souhaité demander l'avis conjoint du Conseil fédéral de l'art infirmier et de la Commission technique de l'art infirmier.

Résultats attendus :

Formations passerelles

- Définir la formation passerelle d'aide-soignant vers aide-infirmier (contenu, durée) ;
- Définir la formation passerelle d'aide-infirmier vers infirmier responsable de soins généraux (contenu, durée).

Avis consolidé du CFAI et de la CTAI

Le Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et la Commission Technique de l'Art Infirmier émettent le présent avis consolidé à la demande du Ministre des Affaires sociales et de la Santé publique.

- tegemoetkomen aan de bezorgdheden van de Europese Commissie over de inhoud van bepaalde verpleegkundige opleidingen in België, die volgens haar niet voldoet aan de criteria die op Europees niveau zijn vastgesteld voor het beroep van verpleegkundige, dat de naam 'verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger' draagt.

Inhoud van de adviesvraag

De eerder beschreven wetswijziging is stap 1 in het proces. Vervolgens is het zaak om hieraan uitvoering te geven.

Dit houdt in: de bepaling van de competenties, handelingen en uitvoeringsvoorwaarden voor de verschillende verpleegkundige functieniveaus in de verpleging, als gevolg van de invoering van niveau 5 en 8 in de WUG.

Hiervoor heeft het kabinet een gemeenschappelijk advies gevraagd aan de Federale Raad Verpleegkunde en de Technische Commissie Verpleegkunde.

Verwachte output:

Brugopleidingen

- Bepaling van brugopleiding van zorgkundige naar basisverpleegkundige (inhoud, duur);
- Bepaling van brugopleiding van basisverpleegkundige naar verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger (inhoud, duur).

Gezamenlijk advies van FRV en TCV

De Federale Raad voor Verpleegkunde en de Technische Commissie voor Verpleegkunde brengen dit gemeenschappelijk advies uit op verzoek van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid.

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

Le présent avis consolidé envisage les thèmes suivants :

- Les conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier
- L'agrément du titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux
- L'agrément du titre professionnel d'assistant en soins infirmiers (anciennement dénommé aide-infirmier)
- Les formations passerelles

I. Conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier

Afin de pouvoir dispenser les soins infirmiers conformément à l'évolution de la science infirmière et ainsi de développer et d'entretenir ses connaissances et compétences, le Conseil et la Commission recommandent pour les aides-soignants, les assistants en soins infirmiers (anciennement dénommés aides-infirmiers) et l'infirmier responsable de soins généraux, les conditions cumulatives suivantes pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier :

- Le praticien de l'art infirmier suit une formation permanente de minimum 60 heures effectives par période de quatre ans
- Le praticien de l'art infirmier a effectivement presté un minimum de 300 heures (ou l'équivalent de prestations pour les infirmiers à domicile) au cours des quatre dernières années dans les soins infirmiers.

Le Conseil et la Commission rappellent l'avis 2018-02 du CFAI (17 avril 2018) concernant la formation continue des praticiens de l'art infirmier, dont notamment l'importance d'un organe indépendant pour la validation des formations continues.

Dit gezamenlijk advies beschrijft de volgende thema's:

- De voorwaarden voor de verdere uitoefening van de verpleegkunde
- Verkrijgen van de beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg
- Verkrijgen van de beroepstitel van de basisverpleegkundige
- De brugopleidingen.

I. Voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde

Teneinde de verpleegkundige zorg te kunnen verstrekken overeenkomstig de evolutie van de verpleegkundige wetenschap en zo zijn kennis en bekwaamheid te onderhouden en te ontwikkelen, bevelen de Raad en de Commissie de volgende cumulatieve voorwaarden aan voor het behoud van de uitoefening van de verpleegkunde voor zorgkundigen, basisverpleegkundigen en verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg:

- de beoefenaar van de verpleegkunde volgt een permanente vorming van minstens 60 effectieve uren per periode van vier jaar
- de beoefenaar van de verpleegkunde heeft gedurende de afgelopen vier jaar minimum 300 effectieve uren (of gelijkwaardige prestaties voor thuisverpleegkundigen) gewerkt in de verpleegkundige zorg.

De raad et de Commissie herinneren aan FRV-advies 2018-02 (17 april 2018) betreffende de permanente vorming van de beoefenaars van de verpleegkunde, waaronder het belang van een onafhankelijk orgaan voor de validering van permanente vorming.

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

II. Agrément du titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux

Dans l'avis 2023-01 du CFAI (10 janvier 2023) et l'avis 2023-01 de la CTAI (12 janvier 2023), il est demandé explicitement que l'obligation de porter un titre pour exercer soit retenue dans la LEPS pour l'infirmier responsable de soins généraux. En effet, les critères pour obtenir le diplôme sont fixés au niveau des Communautés ou même des instituts de formation tandis que le titre ou l'agrément garantissent que le porteur remplit les conditions pour l'exercice de la profession pour toute la Belgique.

Ces avis sont complétés avec

- Les critères d'obtention de l'agrément d'infirmier responsable de soins généraux
- Les conditions de maintien du titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux
- Les conditions de recouvrement du titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux.

1. Critères d'obtention de l'agrément d'infirmier responsable de soins généraux

Toute personne désirant être agréée aux fins de porter le titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux :

- est porteuse du diplôme d'infirmier responsable de soins généraux de niveau 6
- ou
- est porteuse du diplôme de niveau 5 et qui a commencé sa formation d'infirmier avant l'année scolaire ou académique 2023-2024

II. Verkrigen van de beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg

In FRV-advies 2023-01 (10 januari 2023) en TCV-advies 2023-01 (12 januari 2023) wordt uitdrukkelijk gevraagd dat de eis om over een titel te beschikken in de WUG wordt gehandhaafd voor de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg. De criteria voor het behalen van een diploma worden inderdaad vastgesteld door de Gemeenschappen of zelfs de onderwijsinstellingen terwijl een titel of erkenning waarborgen dat de drager in heel België voldoet aan de voorwaarden voor het uitoefenen van het beroep.

Deze adviezen worden aangevuld met

- de criteria voor het verkrijgen van de erkenning van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg
- de voorwaarden voor het behoud van de beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg
- de voorwaarden om de beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg te herverkrijgen.

1. Criteria voor het verkrijgen van de erkenning van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg

Wie erkend wenst te worden als drager van de beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg:

- is houder van het diploma van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg op niveau 6
- of
- is houder van het diploma van verpleegkundige en heeft zijn opleiding tot verpleegkundige op niveau 5 aangevangen vóór het school- of academiejaar 2023-2024.

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

2. Conditions pour le maintien du titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux

Le titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux est octroyé pour une durée indéterminée, mais son maintien est soumis aux conditions cumulatives suivantes :

- L'infirmier suit une formation permanente afin de pouvoir dispenser les soins infirmiers conformément à l'évolution de la science infirmière et ainsi de développer et d'entretenir ses connaissances et compétences. Cette formation permanente doit comporter au minimum 60 heures effectives par période de quatre ans.
- L'infirmier a effectivement presté un minimum de 300 heures (ou l'équivalent de prestations pour les infirmiers à domicile) au cours des quatre dernières années dans les soins infirmiers

3. Conditions de recouvrement du titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux

Toute personne désirant recouvrer le titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux introduit une demande et répond aux conditions cumulatives suivantes :

- dans la période de 48 mois suivant la date d'introduction de la demande, elle a suivi la formation permanente pour le maintien du titre professionnel d'infirmier responsable de soins généraux, et
- dans la même période, elle a également suivi 20 pourcents d'heures supplémentaires de formation permanente
- la formation permanente, qui est exigée pour recouvrer le titre professionnel, répond au profil

2. Voorwaarden voor het behoud van de beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg

De beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg wordt toegekend voor onbepaalde duur, maar het behoud ervan is aan de volgende cumulatieve voorwaarden onderworpen:

- de verpleegkundige volgt een permanente vorming om verpleegkundige zorg te kunnen verstrekken overeenkomstig de evolutie van de verpleegkundige wetenschap en zo zijn kennis en bekwaamheid te onderhouden en te ontwikkelen. Deze permanente vorming moet minstens 60 effectieve uren per periode van vier jaar omvatten.
- De verpleegkundige heeft gedurende de afgelopen vier jaar minimum 300 effectieve uren (of gelijkwaardige prestaties voor thuisverpleegkundigen) gewerkt in de verpleegkundige zorg.

3. Voorwaarden om de beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg te herverkrijgen

Wie zijn beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg wenst terug te krijgen dient een aanvraag in en beantwoordt aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- in de periode van 48 maanden volgend op de datum van indienen van de aanvraag heeft hij de permanente vorming gevolgd, die voor het behoud van de beroepstitel van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg wordt geëist, en;
- in dezelfde periode heeft hij eveneens 20 procent bijkomende uren permanente vorming gevolgd
- de permanente vorming, die geëist wordt om de beroepstitel terug te krijgen, beantwoordt aan het

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

de fonction et de compétences de l'infirmier responsable de soins généraux.

III. Agrément du titre professionnel d'assistant en soins infirmiers (anciennement dénommé aide-infirmier)

Dans l'avis 2023-01 du CFAI (10 janvier 2023) et l'avis 2023-01 de la CTAI (12 janvier 2023), il est demandé explicitement que l'obligation de porter un titre pour exercer soit retenue dans la LEPSS pour l'assistant en soins infirmiers. En effet, les critères pour obtenir le diplôme sont fixés au niveau des Communautés ou même des instituts de formation tandis que le titre ou l'agrément garantissent que le porteur remplit les conditions pour l'exercice de la profession pour toute la Belgique.

Ces avis sont complétés avec

- Les critères d'obtention de l'agrément d'assistant en soins infirmiers
- Les conditions de maintien du titre professionnel d'assistant en soins infirmiers
- Les conditions de recouvrement du titre professionnel d'assistant en soins infirmiers

1. Critères d'obtention de l'agrément d'assistant en soins infirmiers

Toute personne désirant être agréée aux fins de porter le titre professionnel d'assistant en soins infirmiers est porteuse du diplôme d'assistant en soins infirmiers de niveau 5

2. Conditions pour le maintien du titre professionnel d'assistant en soins infirmiers

Le titre professionnel d'assistant en soins infirmiers est octroyé pour une durée indéterminée, mais son maintien est soumis aux conditions cumulatives suivantes :

functie- en competentieprofiel van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg.

III. Verkrijgen van de beroepstitel van basisverpleegkundige

In FRV-advies 2023-01 (10 januari 2023) en TCV-advies 2023-01 (12 januari 2023) wordt uitdrukkelijk gevraagd dat de eis om over een titel te beschikken in de WUG wordt gehandhaafd voor de basisverpleegkundige. De criteria voor het behalen van een diploma worden inderdaad vastgesteld door de Gemeenschappen of zelfs de onderwijsinstellingen terwijl een titel of erkenning waarborgen dat de drager in heel België voldoet aan de voorwaarden voor het uitoefenen van het beroep.

Deze adviezen worden aangevuld met

- de criteria voor het verkrijgen van de erkenning van basisverpleegkundige
- de voorwaarden voor het behoud van de beroepstitel van basisverpleegkundige
- de voorwaarden om de beroepstitel van basisverpleegkundige te herverkrijgen.

1. Criteria voor het verkrijgen van de erkenning van basisverpleegkundige

Wie erkend wenst te worden als drager van de beroepstitel van basisverpleegkundige is houder van het diploma van basisverpleegkundige op niveau 5.

2. Voorwaarden voor het behoud van de beroepstitel van basisverpleegkundige

De beroepstitel van basisverpleegkundige wordt toegekend voor onbepaalde duur, maar het behoud ervan is aan de volgende cumulatieve voorwaarden onderworpen:

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER	FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>	<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08

- L'assistant en soins infirmiers suit une formation permanente afin de pouvoir dispenser les soins infirmiers conformément à l'évolution de la science infirmière et ainsi de développer et d'entretenir ses connaissances et compétences. Cette formation permanente doit comporter au minimum 60 heures effectives par période de quatre ans.
- L'assistant en soins infirmiers a effectivement presté un minimum de 300 heures (ou l'équivalent de prestations pour les infirmiers à domicile) au cours des quatre dernières années dans les soins infirmiers

3. Conditions de recouvrement du titre professionnel d'assistant en soins infirmiers

Toute personne désirant recouvrer le titre professionnel d'assistant en soins infirmiers introduit une demande et répond aux conditions cumulatives suivantes :

- dans la période de 48 mois suivant la date d'introduction de la demande, elle a suivi la formation permanente pour le maintien du titre professionnel d'assistant en soins infirmiers, et
- dans la même période, elle a également suivi 20 pourcents d'heures supplémentaires de formation permanente
- la formation permanente, qui est exigée pour recouvrer le titre professionnel, répond au profil de fonction et de compétences de l'assistant en soins infirmiers

IV. Formations passerelles

Dans l'avis 2023-01 du CFAI (10 janvier 2023) et l'avis 2023-01 de la CTAI (12 janvier 2023), le Conseil et la Commission ont émis les premiers éléments des formations passerelles de l'aide-soignant vers l'assistant en soins infirmiers ainsi que de l'assistant

- de la baseverpleegkundige volgt een permanente vorming om de verpleegkundige zorg te kunnen verstrekken overeenkomstig de evolutie van de verpleegkundige wetenschap en zo zijn kennis en bekwaamheid te onderhouden en te ontwikkelen. Deze permanente vorming moet minstens 60 effectieve uren per periode van vier jaar omvatten.
- De basisverpleegkundige heeft gedurende de afgelopen vier jaar minimum 300 effectieve uren (of gelijkwaardige prestaties voor thuisverpleegkundigen) gewerkt in de verpleegkundige zorg.

3. Voorwaarden om de beroepstitel van basisverpleegkundige te herverkrijgen

Wie zijn beroepstitel van basisverpleegkundige wenst terug te krijgen dient een aanvraag in en beantwoordt aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

- in de periode van 48 maanden volgend op de datum van indienen van de aanvraag heeft hij de permanente vorming gevolgd, die voor het behoud van de beroepstitel van basisverpleegkundige wordt geëist, en;
- in dezelfde periode heeft hij eveneens 20 procent bijkomende uren permanente vorming gevolgd.
- De permanente vorming, die geëist wordt om de beroepstitel terug te krijgen, beantwoordt aan het functie- en competentieprofiel van de basisverpleegkundige.

V. Brugopleidingen

In FRV-advies 2023-01 (10 januari 2023) en TCV-advies 2023-01 (12 januari 2023) brachten de Raad en de Commissie de eerste elementen aan voor de brugopleidingen van zorgkundige tot basisverpleegkundige en van basisverpleegkundige tot

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

en soins infirmiers vers l'infirmier responsable de soins généraux. En complément, le Conseil et la Commission émettent les éléments suivants :

1. La formation passerelle de l'aide-soignant vers l'assistant en soins infirmiers

Après l'obtention du diplôme d'aide-soignant, la formation passerelle pour l'obtention du diplôme d'assistant en soins infirmiers est de 2.500 heures d'enseignement. Il appartient aux Communautés de voir si une reconnaissance de valorisation des acquis d'apprentissage peut être appliquée aux aides-soignants dans le cadre de la formation passerelle.

La formation passerelle doit garantir à l'aide-soignant d'acquérir les compétences requises de l'assistant en soins infirmiers (anciennement dénommé aide-infirmier) repris dans le profil professionnel et de compétences de l'assistant en soins infirmiers :

- La compétence de contribuer à l'établissement du diagnostic infirmier, sur base des connaissances cliniques et théoriques actuelles nécessaires. De mettre en œuvre et ajuster le plan de soins dans les limites de ses compétences.
- La compétence d'assurer une communication professionnelle
- La compétence de collaborer
- La compétence d'assurer sa responsabilité professionnelle
- La compétence de responsabiliser les individus, les familles et les groupes afin qu'ils adoptent un mode de vie sain et qu'ils se prennent en charge
- La compétence de contribuer à la gestion de projet de santé
- La compétence de contribuer à l'évaluation et garantir la qualité des soins afin d'améliorer sa propre pratique professionnelle.

verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg. Bovendien geven de Raad en de Commissie nu de volgende elementen:

1. Brugopleiding van zorgkundige naar basisverpleegkundige

Na het behalen van het diploma zorgkundige beslaat de brugopleiding voor het behalen van het diploma basisverpleegkundige uit 2.500 uren onderwijs. Het is aan de Gemeenschappen om te beslissen of de erkenning van verworven competenties kan worden toegepast voor de zorgkundigen in de brugopleiding.

De brugopleiding moet ervoor zorgen dat de zorgkundige de competenties verwerft die in het beroeps- en competentieprofiel van de basisverpleegkundige worden verlangd:

- de competentie om bij te dragen aan de uitwerking van een verpleegkundige diagnose op basis van theoretische en klinische kennis. Het zorgplan uitvoeren en bijsturen binnen zijn bevoegdheid.
- De competentie om beroepsmatig duidelijk te communiceren.
- De competentie om samen te werken.
- De competentie om zijn professionele verantwoordelijkheid te nemen.
- De competentie om personen, families en groepen te responsabiliseren zodat ze een gezonde levensstijl aannemen en zorg dragen voor zichzelf.
- De competentie om bij te dragen aan het beheer van het zorgproces.
- De competentie om bij te dragen aan de evaluatie en het waarborgen van de zorgkwaliteit om de eigen beroepspraktijk te verbeteren.

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

2. La formation passerelle de l'assistant en soins infirmiers vers l'infirmier responsable de soins généraux

Après l'obtention du diplôme d'assistant en soins infirmiers, la formation passerelle pour l'obtention du diplôme d'infirmier responsable de soins généraux est de 120 ECTS. Il appartient aux Communauté de voir si une reconnaissance de valorisation des acquis de l'expérience (VAE) peut être appliquée aux assistants en soins infirmiers dans le cadre de la formation passerelle.

La formation passerelle doit garantir à l'assistant en soins infirmiers d'acquérir les connaissances, les aptitudes et les compétences requises de l'infirmier responsable de soins généraux repris dans la LEPSS art. 45 §1er.

- a) Les connaissances et les aptitudes suivantes :
- i. la connaissance étendue des sciences qui sont à la base des soins infirmiers généraux, y compris une connaissance suffisante de l'organisme, des fonctions physiologiques et du comportement des personnes en bonne santé et des personnes malades, ainsi que des relations existantes entre l'état de santé et l'environnement physique et social de l'être humain ;
  - ii. la connaissance de la nature et de l'éthique de la profession et des principes généraux concernant la santé et les soins infirmiers ;
  - iii. l'expérience clinique adéquate ; celle-ci, qu'il convient de choisir pour sa valeur formatrice, devrait être acquise sous le contrôle d'un personnel infirmier qualifié, et dans des lieux où l'importance du personnel qualifié et l'équipement sont appropriés aux soins infirmiers à dispenser au malade ;

2. Brugopleiding van basisverpleegkundige naar verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg

Na het behalen van het diploma basisverpleegkundige beslaat de brugopleiding voor het behalen van het diploma van verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg 120 ECTS. Het is aan de Gemeenschappen om te beslissen of de erkenning van verworven competenties kan worden toegepast voor de basisverpleegkundigen in de brugopleiding.

De brugopleiding moet ervoor zorgen dat de basisverpleegkundige de kennis, vaardigheden en competenties verwerft die in WUG art. 45 §1 van de verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg worden bepaald.

- a) De volgende kennis en vaardigheden:
- i. de uitgebreide kennis van de wetenschappen waarop de algemene verpleegkundige zorgen gebaseerd zijn, met inbegrip van voldoende kennis van het organisme, de fysiologie en het gedrag van de gezonde en de zieke mens, alsmede van het verband tussen de gezondheidstoestand en de fysieke en sociale omgeving van de mens;
  - ii. de kennis van de aard en de ethiek van het beroep en van de algemene beginselen betreffende de gezondheid en de verpleegkundige zorg;
  - iii. de adequate klinische ervaring; deze ervaring, bij de keuze waarvan de educatieve waarde voorop dient te worden gesteld, moet worden opgedaan onder toezicht van bekwaam verpleegkundig personeel en op plaatsen waar de hoegroetheid van gekwalificeerde personeelsleden en de uitrusting aangepast zijn aan de aan de zieke te verstrekken verpleegkundige zorg;

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

<p>iv. la capacité de participer à la formation pratique du personnel de soins de santé et l'expérience de la collaboration avec ce personnel ;</p> <p>v. l'expérience dans le domaine de la collaboration avec d'autres professionnels de soins de santé.</p> <p>b) Les compétences suivantes :</p> <p>i. la compétence de diagnostiquer de façon indépendante les soins infirmiers requis, sur la base des connaissances théoriques et cliniques en usage, et de planifier, d'organiser et d'administrer les soins infirmiers aux patients, sur la base des connaissances et des aptitudes acquises conformément au a) i, ii et iii, afin d'améliorer la pratique professionnelle ;</p> <p>ii. la compétence de collaborer de manière efficace avec d'autres acteurs du secteur de la santé, ce qui inclut la participation à la formation pratique du personnel de santé, sur la base des connaissances et des aptitudes acquises conformément au a) iv et v ;</p> <p>iii. la compétence de responsabiliser les individus, les familles et les groupes afin qu'ils adoptent un mode de vie sain et qu'ils se prennent en charge, sur la base des connaissances et des aptitudes acquises conformément au a) i et ii ;</p> <p>iv. la compétence d'engager de façon indépendante des mesures immédiates destinées à préserver la vie et d'appliquer des mesures dans les situation de crise ou de catastrophe ;</p> <p>v. la compétence d'apporter de façon indépendante des conseils, des indications et un soutien aux personnes nécessitant des soins et à leurs proches ;</p>
--

<p>iv. de bekwaamheid om deel te nemen aan de praktische opleiding van gezondheidszorgbeoefenaars en de samenwerking met deze personen;</p> <p>v. de ervaring op het gebied van samenwerking met andere gezondheidsbeoefenaars.</p> <p>b) De volgende competenties:</p> <p>i. de competentie om op basis van de huidige theoretische en klinische kennis zelfstandig te diagnosticeren welke de te verstrekken verpleegkundige zorg zijn en om bij het behandelen van patiënten de verpleegkundige zorg te plannen, te organiseren en uit te voeren op basis van de verworven kennis en vaardigheden bedoeld en omschreven in a) i), ii) en iii), met als doel de verbetering van de beroepsuitoefening;</p> <p>ii. de competentie om efficiënt samen te werken met andere gezondheidszorgbeoefenaars, met inbegrip van deelname aan de praktische opleiding van het in de gezondheidszorg werkzame personeel, op basis van de kennis en vaardigheden die overeenkomstig a) iv en v zijn verworven;</p> <p>iii. de competentie om personen, gezinnen en groepen te helpen een gezonde levensstijl aan te nemen en voor zichzelf te zorgen op basis van de kennis en vaardigheden die overeenkomstig a) i en ii zijn verworven;</p> <p>iv. de competentie om zelfstandig urgente levensreddende maatregelen te kunnen treffen en in crisis- en rampensituaties te kunnen handelen;</p> <p>v. de competentie om zorgbehoevenden en hun naasten onafhankelijk te adviseren, instrueren en ondersteunen;</p>
--

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	

- vi. la compétence d'assurer et d'évaluer, de façon indépendante, la qualité des soins infirmiers ;
- vii. la compétence d'assurer une communication professionnelle claire et complète et de coopérer avec les membres d'autres professions du secteur de la santé ;
- viii. la compétence d'analyser la qualité des soins afin d'améliorer sa propre pratique professionnelle en tant qu'infirmier responsable de soins généraux.

Conformément à la Directive Européenne 2013/55/UE modifiant la Directive 2005/36/CE¹, la formation passerelle doit garantir qu'au terme de celle-ci l'étudiant ait abordé à la fin de son cursus de formation, l'enseignement clinique dans les domaines suivants :

- médecine générale et spécialités médicales
- chirurgie générale et spécialités chirurgicales
- soins aux enfants et pédiatrie
- hygiène et soins à la mère et au nouveau-né
- santé mentale et psychiatrie
- soins aux personnes âgées et gériatrie
- soins à domicile

- vi. de competentie om zelfstandig de kwaliteit van de verpleegkundige zorgen te kunnen garanderen en evalueren;
- vii. de competentie om beroepsmatig duidelijk en volledig te communiceren en samen te werken met andere categorieën gezondheidszorgbeoefenaars;
- viii. de competentie om de kwaliteit van de zorg te analyseren met als doelstelling de eigen beroepsuitoefening als verpleegkundige verantwoordelijk voor algemene zorg te verbeteren.

Overeenkomstig de Europese Richtlijn 2013/55/EU tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG², moet de brugopleiding ervoor zorgen dat de student aan het eind van de cursus klinisch onderwijs heeft gevolgd op de volgende gebieden:

- algemene geneeskunde en medische specialismen
- algemene chirurgie en chirurgische specialismen
- kinderverzorging en pediatrie
- hygiëne en verzorging van moeder en pasgeboren kind
- geestelijke gezondheid en psychiatrie
- bejaardenverzorging en geriatrie
- verzorging thuis

Edgard Peters

Président du Conseil fédéral de l'art infirmier

Voorzitter van de Federale Raad voor Verpleegkunde

Marc Van Bouwelen

Président de la Commission Technique de l'Art Infirmier

Voorzitter van de Technische Commissie voor Verpleegkunde

¹ Directive Européenne 2013/55/UE du 20/11/2013 modifiant la Directive 2005/36/CE du 7/09/2005 du Parlement Européen et du Conseil relative à la reconnaissance des qualifications professionnelles

² Européenne Richtlijn 2013/55/EU van 20/11/2013 tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG van 7/09/2005 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de erkenning van beroepskwalificaties

CONSEIL FEDERAL DE L'ART INFIRMIER COMMISSION TECHNIQUE DE L'ART INFIRMIER		FEDERALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE TECHNISCHE COMMISSIE VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis consolidé du Conseil Fédéral de l'Art Infirmier et de la Commission Technique de l'Art Infirmier concernant l'échelle de fonctions : conditions pour le maintien de l'exercice de l'art infirmier, critères d'obtention de l'agrément du titre professionnel et les formations passerelles</i>		<i>Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: voorwaarden voor behoud van de uitoefening van de verpleegkunde, criteria voor het verkrijgen van de erkenning van de beroepstitel en de brugopleidingen</i>	
CFAI/2023/AVIS 07	16/05/2023	FRV/2023/ADVIES-07	
CTAI/2023/AVIS-08	17/05/2023	TCV/2023/ADVIES-08	